

Försvar för friheten

Att i Sverige få leva som vi vill, älska vem vi vill, tro på vad vi vill samt att säga och tycka vad vi vill är idag självklart. Vi ser inte längre hur vi skulle kunna berövas dessa fri- och rättigheter, och inser därför inte heller att de skulle behöva skyddas och försvaras. Att ingen lägger sig i våra fria och hemliga val, att våra politiker åtnjuter ett jämförelsevis högt förtroende och att media är fria och oberoende tar vi också för givet.

Valfrihet, förtroende, transparens. Grunderna för ett starkt och öppet demokratiskt samhälle. Men – tänk om det inte är självklart och givet?

Idag finns det enligt The Economist bara 19 länder (av 293) som lever upp till definitionen ”full democracy”. 19 länder! Det är endast 4,5 procent av världens befolkning. Dessutom är trenden nedåtgående. Det är särskilt yttrandefriheten som är i fara.

Det är nu mer än 200 år sedan vårt land senast var i krig med en annan nation. Det är något att vara tacksamma över. Under denna fredliga period har vi utvecklat vår välfärd, vårt demokratiska samhälle och vår rättsstat. Det har tagit lång tid att bygga upp. Allt kan dock, om vi inte är uppmärksamma, raseras på kort tid. De senaste årens terroristattacker, cyberangrepp, propagandaspridning och desinformation visar tydligt att det finns de som vill utnyttja vårt öppna samhälle för att splittra, polarisera och destabilisera. För att skrämja oss till tystnad, till passivitet och till misstro. Ett samhälle där vi inte litar på varandra är ett svagt samhälle.

Vi måste inse att vårt sätt att leva är ifrågasatt och under angrepp! Vi måste också förstå konsekvenserna om det tas ifrån oss. Det är dags att bestämma oss för hur vi vill att vårt samhälle ska se ut och hur vi fortsatt vill leva våra liv. För om vi inte bestämmer oss, finns det risk för att någon annan gör det åt oss.

Vårt öppna samhälle är en styrka, vårt förtroende för varandra likaså. Lägg till förmåga till källkritik och vi har några av de främsta vapnen mot propaganda. För det är du och jag – Sveriges invånare – som med våra smartphones står i frontlinjen i det krig som just nu förs.

Frågan om vad som är värt att försvara är större än politik, det handlar om existentiella frågor. Och vi har alla ett ansvar.

Grundtanken med det svenska totalförsvaret är att vi alla, utifrån vars och ens förmåga och möjlighet, tillsammans bidrar till försvaret av våra mänskliga fri- och rättigheter, till upprätthållandet av våra demokratiska institutioner och vår statssuveränitet.

Politiker, journalister och myndighetsföreträdare har ett ansvar att förvalta det existerande förtroendekapitalet. Alla invånare har ett ansvar för att inte sprida desinformation och propaganda. Vi måste alla bidra till att vaka över och värna om våra demokratiska grundvärden. Vi får aldrig bli passiva åskådare. För i ett litet land är det sammanhållningen, internt och tillsammans med andra länder och kulturer, och den gemensamma insatsen som utgör skillnaden mellan att gå under eller att i någon form bestå.

Att skydda och försvara våra friheter och vår rätt att leva som vi vill, älska vem vi vill, tro på vad vi vill samt att säga och tycka vad vi vill, är vårt allra största gemensamma ansvar. Om det värsta skulle hända är det också något som vi anser är värt att dö för.

Bengt Axelsson är strategisk rådgivare, Centrum för totalförsvaret och samhällets säkerhet (CTSS) vid Försvarshögskolan och brigadgeneral.

bengt.axelsson@fhs.se

Jenny Deschamps-Berger är chef för Enheten för analys, Centrum för totalförsvaret och samhällets säkerhet (CTSS) vid Försvarshögskolan.

Jenny.Deschamps-Berger@fhs.se

*Bengt Axelsson. Foto: Rickard Kilström.
Jenny Deschamps-Berger. Foto: Försvarshögskolan.*

